

دانشگاه ملی ایران

دیره فوق لیسانس ایران اداری

موسس پایان نامه:

تشکیلات و وسایف باند تعاون کشاورزی ایران

ونقار آن در توسعه کشاورزی ایران

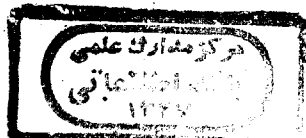
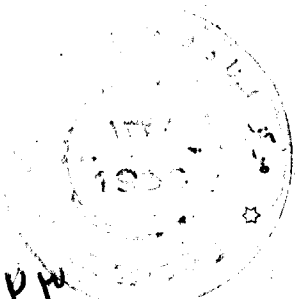
براهندانی جناب آقای دکتر منوچهر فرهنگت

تهیه کننده:

سید ضیاء نژاد هاشمی

فارغ التحصیل سال ۱۳۴۲

آبان ماه ۱۳۵۱

۲۳۲۳

فهرست مطالب

صفحه	مقدمه
۱	بخش ۱ - فصل اول - تاریخچه تأسیس بان - تعاون کشاورزی ایران
۵	فصل دوم - قانون تشکیل بان تعاون کشاورزی ایران
۸	فصل سوم - اساسنامه بان تعاون کشاورزی ایران
۱۱	بخش ۲ - عملیات بان تعاون کشاورزی ایران
۱۱	فصل اول - وظائف بان قبل از تصویب اساسنامه بان تعاون کشاورزی ایران
۱۴	فصل دوم - وظائف و عملیات بان بعد از تشکیل بان تعاون کشاورزی ایران
۱۹	بخش ۳ - سازمان بان تعاونی کشاورزی ایران
۱۹	فصل اول - ارکان بان
۳۰	فصل دوم - سازمان بان و اداره اری آن
۳۷	فصل سوم - وظائف و سازمان ادارات مرتز
۳۷	۱ - اداره دفتر رئیس بان
۴۱	۲ - دفتر اعضا هیات عامل بان و بازار سان
۴۲	۳ - شورای معاونان

۲۳۲

۳۳۸، ۷، ۱۹، ۲۰، ۲۳

تعاون کشاورزی ایران

سازمان بان تعاونی کشاورزی ایران

اداره دفتر رئیس بان

صفحه

- ۴- شورای کارگرنی ۴۶
- ۵- شورای اعتبارات ۴۹
- ۶- کمیسیون مناقصه و مزایده ۵۱
- ۷- کمیسیون بهداری ۵۲
- ۸- کمیسیون ساختمان ۵۳
- ۹- کمیسیون آموزش و بهبود مدیریت ۵۶
- ۱۰- کمیسیون رسیدگی به فرمها ۵۸
- فصل چهارم - سازمان و اثذ باند درتهران ۶۱
- وحدات و اختیارات معاونان ۶۱
- معاون مالی ۶۲
- معاون فنی ۶۴
- معاون اداری ۶۷
- معاون اس و برنامه ها ۶۹
- معاون باند و سرپرستاستان مرکز ۷۰
- فصل پنجم - و اذ و سازمان ادارات باند درتهران ۷۳
- اول - اداراتی مستقیماً زیر رئیس باند
اداره میشوند ۷۳

صفحه	
۷۳	۱- اداره بازرسی کل
۷۸	۲- اداره خدمات نارکنان
۸۷	۳- دادستانی و دادگاههای اداری
۹۳	۴- اداره حقوقی
	دوم - اداراتیکه زیر نظر معاون مالی بانك انجام وظیفه
۹۸	میکنند .
۹۸	۱- اداره حسابداری کل
۱۰۳	۲- اداره حسابرسی
۱۰۸	۳- اداره اموال
۱۱۲	۴- اداره حسابرسی
۱۱۶	۵- اداره پسران دزنوین
	سوم - اداراتیکه زیر نظر معاون اداری بانك انجام وظیفه
۱۲۱	میکنند .
۱۲۱	۱- اداره دبیرخانه کل
۱۲۴	۲- اداره تدارکات
۱۲۸	۳- اداره خدمات اجتماعی
۱۳۳	۴- اداره انتظامات

صفحه	
۱۳۹	۵- اداره مونسوری
۱۴۳	۶- اداره ساختمان
	جهانم اداراتیکفیرنصرمعاون فنی بابت انجام
۱۴۸	وظیفه مینمایند
۱۴۸	۱- اداره اعتبارات کل
۱۵۲	۲- اداره وصول واجراه
۱۵۶	۳- اداره نذارت بر طرحها
۱۶۱	۴- اداره امور املاک تقسیم شده
	پنجم - اداراتیکفیرنصرمعاون طرح و برنامهها
۱۶۴	انام وظیفه میکنند
۱۶۴	۱- اداره بررسی وامار
۱۶۸	۲- اداره آموزش
۱۷۲	۳- اداره روابط عمومی
۱۷۷	۴- اداره روابط خارجی و بهبود سازمان
۱۸۲	۵- اداره چاپخانه

۱۸۷	فصل ششم - وعائفا و سازمان واحدهای ابرائی
۱۸۷	۱- بررسی شمل شعب
۲۰۳	۲- شعبه مرکزی
۲۲۹	۳- شعبه
۲۵۹	۴- نمایندگی
۲۶۴	بازرسان دولت دربانک
۲۶۶	بخش ۴- اعتبارات کشاورزی
۲۷۱	فصل اول - اهمیت اعتبارات کشاورزی در توسعه اقتصاد کشاورزی
۲۷۴	فصل دوم - ضایع اعتباری کشاورزی قبل از اجرای قانون اصلاحات ارضی
۲۸۱	بخش ۵- چگونگی فعالیت بانک تعاون کشاورزی ایران
۲۸۱	فصل اول - فعالیت بانک تعاون کشاورزی قبل از اجرای قانون اصلاحات ارضی
۲۸۴	فصل دوم - فعالیت بانک در دوران اصلاحات ارضی
۲۹۱	فصل سوم - فعالیت بانک تعاون کشاورزی

- بخش ۶ - طبقه بندی اعتبارات کشاورزی و سهم برداشت وام در بانک
تعاون کشاورزی
۳۰۰
- فصل اول - برداشت وام به بخش تعاونی
۳۰۰
- فصل دوم - برداشت وام یا اعتبار به بخش غیرتعاونی
۳۰۲
- فصل سوم - استفاده کنندگان از اعتبارات بانک تعاون کشاورزی ۳۲۱
- فصل چهارم - مراحل مختلف تقاضای وام از بانک تعاون کشاورزی
ایران و مقررات - تلف
۳۲۳
- بخش ۷ - نقش بانک تعاون کشاورزی در توسعه اقتصاد کشاورزی
۳۳۰

الف

"مقدمه"

در شرایطی که پول و سرمایه عامل اساسی برای توسعه و پیشرفت کشاورزی محسوب میگردند و در زمان و موقعیتی که احتیاجات مالی کشاورزان پس از اجرای مقررات اصلاحات ارضی به وام و اعتبار فزونی گرفته و هموارات گسترش فعالیت سپاهیان انقلاب در سطح روستاها درجه آگاهی و بیشتر کشاورزان شاغل در بخش کشاورزی به استفادۀ از وسایل و اوقات جدید کشت و زرع و چگونگی بهره‌وری از کود شیمیایی و پذیر اصلاح شده بالا گرفته، مالاً نیاز آنان به سرمایه کافی جهت تأمین عوامل تولید افزایش یافته و در این شرایط وجود منابع پدید آمده مالی به منظور کمک به احتیاجات بخش کشاورزی امری ضروری و شناخته‌شده تلقی می‌گردد، از این روی تقویت سازمانهای فوق بلحاظ تخصیص اعتبارات بیشتر به امور کشاورزی و زراعی اهمیت بسیار داشته بعوضه آنکه موقع کشاورزی ما از نظر بازده تولید، هنوز در سطح عقب مانده‌ای قرار دارد و جبران این عقب ماندگی

و اختلاف با کشورهای پیشرفته از نظر کشاورزی نیازمند به
 پول و سرمایه میباشد. خوشبختانه در برنامه عمرانی
 پنجم به بخش کشاورزی توجه بیشتری معمول گردیده
 و پیشبینی میشود در طول برنامه اعتبارات این بخش
 به میزان قابل ملاحظه ای افزایش یابد در نتیجه مبالغ
 پرداختی و سرمایه گذاری در امور کشت و زرع فعالیت های -
 کشاورزی از ریزش کانی برخوردار خواهد شد.

رساله حاضر در مورد شناسائی مهمترین
 دستگاه اعتباری ملکت بانچه به سوابق خدمت
 چهل ساله آن تهیه شده و تا آن ائیکه مفید و بر بوده و امکان
 داشته است سعی شده از هر جهت تا مل و مکنی به پژوهندگان
 و طالبان این نوع تحقیق بنماید. بهمین منظور بررسی
 مالی نسبت به هدف از انتخاب موضوع و علت این انتخاب و با اخره
 روش بررسی و تنظیم و منابع رساله انجام شده که
 ذیلا "شس داده پی گوده"

۱- هدف از انتخاب موضوع رساله تحت عنوان:

"تشکیلات و وظائف بانک تعاون کشاورزی ایران و نقش آن در

توسعه کشاورزی ایران"

بررسی وضعیت و سیستم توزیع اعتبارات کشاورزی در ایران و چگونگی

تامین اعتبارات مالی بخش روستاها توسط منابع اعتباری کشور

میباشد، و از آنجا که بانک تعاون کشاورزی بعد از مؤسسه مادر نقش

اساسی در تهیه و توزیع منابع مالی لازم برای کشاورزی به عهده دارد

چگونگی اداره سازمان این دستگاه مالی و اعتباری مورد بحث است

و بررسی ترار گرفته است.

۲- علت انتخاب موضوع بحث اشتغال نگارنده در بانک تعاون کشاورزی

ایان بوده مناسفاً "اینده رشته تخصصی و چگونگی فعالیت شعبی در بانک

ارتباط مستقیم بانچه اداره و مدیریت بانک دارد. و به علاوه شناسایی

دقیق اقدامات و فعالیت های سازمان مورد نظر انتخاب دیگری برای-

انتخاب موضوع فوق برده است.

- ۳- روز بررسی و تدوین و منابع معتبر برمه‌العات - معصم -
 مصاحبه با مستر لان ذیصلاح - استفاده از نشریات ژینا کون پولی و
 بانکی و شعب و جزوات مربوط به سیستم اعتبارات کشاورزی و نشریات بانک
 تعاون کشاورزی ایران - میان - - - - -

فصل اول - تاریخچه تأسیس بانک تعاون کشاورزان ایران

در تاریخ نهم شهریورماه ۱۳۰۱ طبق قانونی که از تصویب مجلس شورای ملی گذشت به وزارت دارائی اجازه داده شد تا بمدت ده سال سالانه پنج میلیون ریال و یا بیشتر بمنظور تشکیل بانک فلاحی به بانک ملی ایران بپردازد. به موجب ماده دوم همین قانون بانک ملی ایران موظف گردید که شعبه مخصوص و جداگانه ای بنام شعبه فلاحی با سرمایه پنج میلیون ریال بمنظور پرداخت وام به کشاورزان در مرکز بانک تأسیس نماید و البته امور محاسباتی این شعبه جداگانه بود. ضمناً در این قانون قید شده بود که چنانچه فعالیتها در این شعبه گسترش داشت و معاملات آن توسعه یافت بیک بانک مستقل تبدیل گردد.

بنابراین در سال ۱۳۰۱ بانک کشاورزی ایران با سرمایه فوق الذکر بصورت شعبه ای از بانک ملی شروع بکار کرد و در بدو امر دارای سازمان اداری کوچکی بود مرکب از پست رئیس آلمانی بنام "سیواکر" و سه کارمند و پست ماشین نویس. این شعبه مدت سه سال مشغول بکار بود ولی به علت نداشتن اختیارات و استقلال کامل و بخصوص قلت منابع مالی دامنه فعالیتها را محدود

گسترش نهافت و روی این اصل فکر ایجاد بانک کشاورزی بصورت مستقل پیش
آمد و در تاریخ ۱۳۱۲/۳/۲۱ قانون تأسیس بانک فلاحی و صنعتی
ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید . بموجب این قانون دولت مجاز
گردید بانک مذکور را بصورت شرکت سهامی و با سرمایه ۲۰ میلیون ریال -
تأسیس نماید . در این شرایط بانک فلاحی و صنعتی ایران روز ۳۱۲/۴/۲۵
رسماً گشایش و شروع بکار کرد .

با تأسیس این بانک علاوه بر کشاورزان صنعتگران نیز کم و بیش از سرمایه
بانک استفاده میکردند . وامهای صنعتی فقط برای کمک به پیشه وران و گردان
بنگاههای صنعتی کشور و استخراج کانها پرداخت میگردد و متأسفانه در آن پیشه‌وران
هم کسانی بودند که بوسیله ابزار دستی و یا ماشین آلات اشیائی ساخته
و میفروختند .

دیری نپایید که مؤثر بودن این سازمان آشکار شد و دولتها به تقویت
بنیه مالی آن پرداختند تا اینکه سرمایه بانک در سال ۱۳۱۵ به ۳۰ میلیون
ریال افزایش یافت و در سال ۱۳۱۷ بموجب ماده ۱۶ قانون متمم بودجه
عنوان بانک فلاحی و صنعتی ایران به بانک کشاورزی پیشه و هنر تغییر کرد
و سرمایه آن به یکصد میلیون ریال رسید . در سال ۱۳۲۰ سرمایه بانک به

سهصد میلیون ریال و در سال ۱۳۲۸ به چهارصد و پنجاه میلیون ریال و
بالاخره در سال ۱۳۳۰ به ۵۵۰ میلیون ریال افزایش داده شد .

در سال ۱۳۳۲ طبق اساسنامه قانونی جدید نام این مؤسسه به بانک

کشاورزی ایران تغییر کرد و با سرمایه ۱۵۰۰ میلیون ریال فعالیت خود را

دنبال نمود . سرمایه این بانک در سال ۱۳۳۹ به ۵ میلیارد ریال و بالاخره

در سال ۱۳۴۰ به اوزات گسترش سیستم کشاورزی و به منظور تأمین منابع مالی

کافی برای توسعه این بخش به ده میلیارد ریال ترقی داده شد .

در سال ۱۳۴۱ همزمان با اجرای قانون اصلاحات ارضی وظایف و

عملیات جدیدی به عهده بانک واگذار شد و از اینرو نام این مؤسسه اختیاری به

بانک اعتبارات کشاورزی و عمران روستایی ایران بدل گردید تا اینکه در سال

۱۳۴۵ مجدداً به بانک کشاورزی ایران تغییر یافت .

در سال ۱۳۴۸ تغییرات مهمی در هدفهای اساسی بانک بوجود آمد

باین معنی که تا این سان اقدامات بانک به توسعه عملیات کشاورزی و دامداری

مربوط میشد لکن از فروردین ماه سال ۴۹ که قانون بانک تعاون کشاورزی

ایران ابلاغ گردید تأمین اعتبارات مورد نیاز شرکت ها و اتحادیه های

تعاونی روستایی نیز به هدفها و وظایف بانک اضافه شد که در فصول آینده

فصل دوم - قانون تشکیل بانک تعاون کشاورزی ایران

قانون تشکیل بانک کشاورزی ایران که در نیمه اول سال ۱۳۴۸ بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسید عملاً از ابتدای سال ۴۹ به مرحله اجرا گذارده شد. مفاد عمده قانون مذکور بدین قرار است:

۱- برای تأمین اعتبارات مورد نیاز شرکتها و اتحادیه های تعاونی روستائی و کشاورزان و زارهایی که در امر کشاورزی اشتغال داشته لکن موجبات عضویت آنها در تعاونیهها فراهم نشده است و انجام هرگونه عملیات بانکی با انتقال قسمتی از منابع مالی سازمان مرکزی تعاونی روستائی بانک کشاورزی ایران، بانک تعاون کشاورزی ایران تشکیل میگردد. توجیح اینکه نسبت و میزان اعتبار قابل انتقال به پیشنهاد وزیر تعاون و امور روستاها و تصویب هیات وزیران تعیین خواهد شد. در اجرای این قسمت از قانون سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران وام و اعتباری به شرکتها و تعاونی روستائی پرداخت نخواهد نمود.

۲- بانک تعاون کشاورزی ایران در مورد وصول مطالبات و انجام تعهدات و دارائی و حقوق متعلقه قائم مقام قانونی بانک کشاورزی ایران خواهد بود و در این شرایط بانک مسئول وصول مطالباتی است که تا تاریخ